

Libanon

Petr Syruček

Základní údaje:

Počet obyvatel: 6 836 596

HDP(PPP) 2021 dle IMF 11,564 USD – 124. na světě (Jižní Afrika, Peru, Paraguay, Írán, Egypt)

Religiozní komunity:

zhruba 60% obyvatel muslimové

- z toho cca 50% ší'ité, 25% sunnité, dále Ismá'ilité, Alawité a Drúzové
40% obyvatel maronitští křesťané, řečtí katolíci a pravoslavní ..

Území dnešního Libanonu součástí Osmanské říše od počátku 16. století.

Po rozpadu Osmanské říše je území dnešního Libanonu a Sýrie na základě Sykes-Picotovi dohody uděleno do správy Francie. Místní Arabové pokládali zdejší území obvykle za součást Sýrie.

Od roku 1920 mandátním územím
Společnosti národů pod francouzskou správou

Vřelé vztahy místních křesťanů s franc. vládou

1925: Libanon oddělen od Sýrie – vyhlášení
Libanonské republiky jako nezávislého státu,
který ale zůstává mandátním územím Francie.

1932: Proběhlo první a dodnes jediné
sčítání lidu

Vyhlášení Velkého Libanonu, 1920

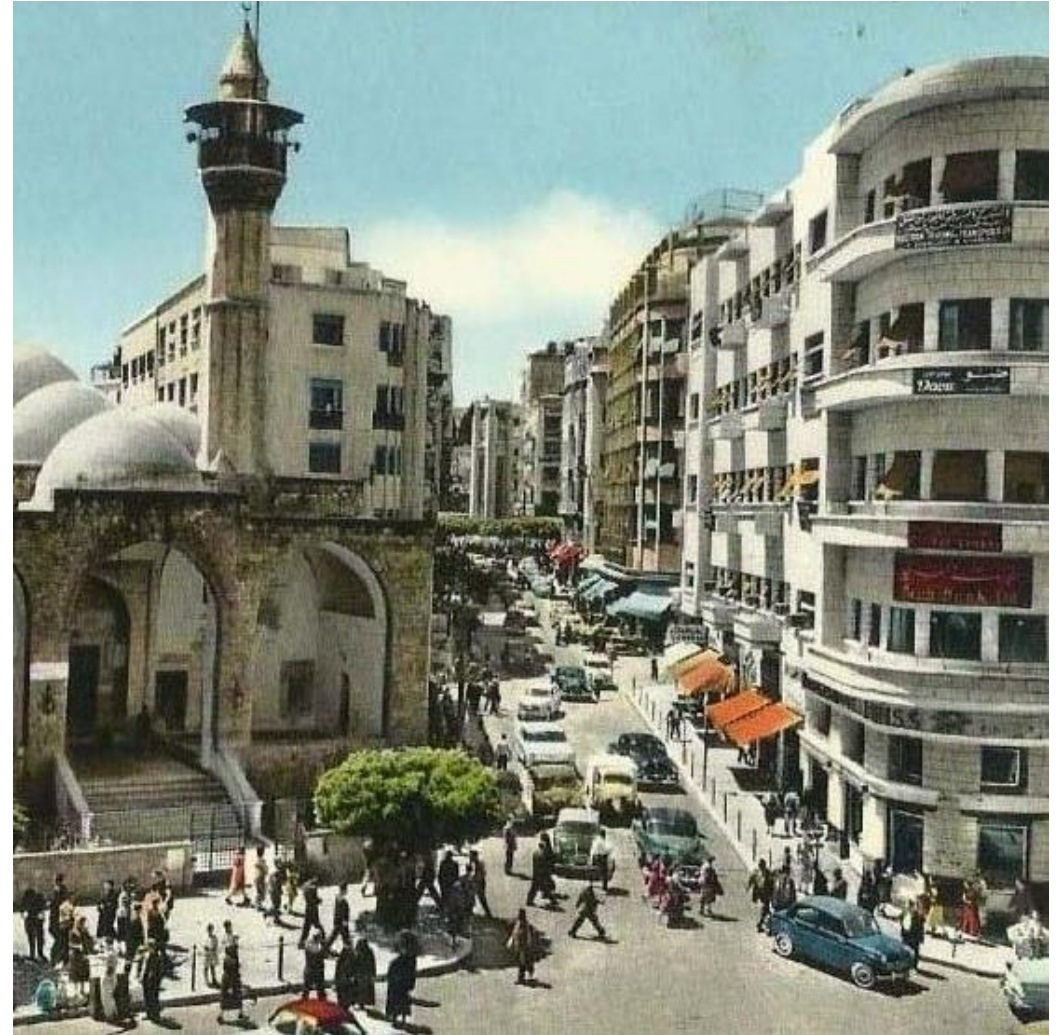
1943: Zrušení francouzského mandátu a formálně uznána nezávislost země. (Poslední francouzské jednotky jsou ale staženy až v roce 1946)

Národní pakt - nepsaná dohoda o rozdělení moci v zemi mezi hlavní náboženské skupiny – prezidentem maronitský křesťan, premiérem sunnitský muslim a předsedou parlamentu šíitský muslim. Tato dohoda platí dodnes.

1948: Libanon se účastní útoku na Izrael, následně příchod 110 000 palestinských uprchlíků.

V padesátých letech období stability a hospodářského růstu, „Švýcarsko Blízkého východu“.

1958: Zažehnána občanská válka pozváním US vojsk. Obava z levicového převratu s podporou Egypta.
Konfliktní linie: pravice/levice, bohatí/chudí, křesťané/muslimové

1967: V důsledku Šestidenní války přichází příliv dalších palestinských uprchlíků

- Uprchlíkové tábory v okolí Bejrútu a dalších velkých měst
- Výrazná demografická změna
- Vláda ztrácí kontrolu nad Jižním Libanonem

1970 – 71: OOP vytváří základny v jižním Libanonu – spor mezi libanonskými křesťany a muslimy

1975: Atentát u maronitského kostela v Bejrútu a propuknutí občanské války

1976: Vstup syrských vojsk do Libanonu

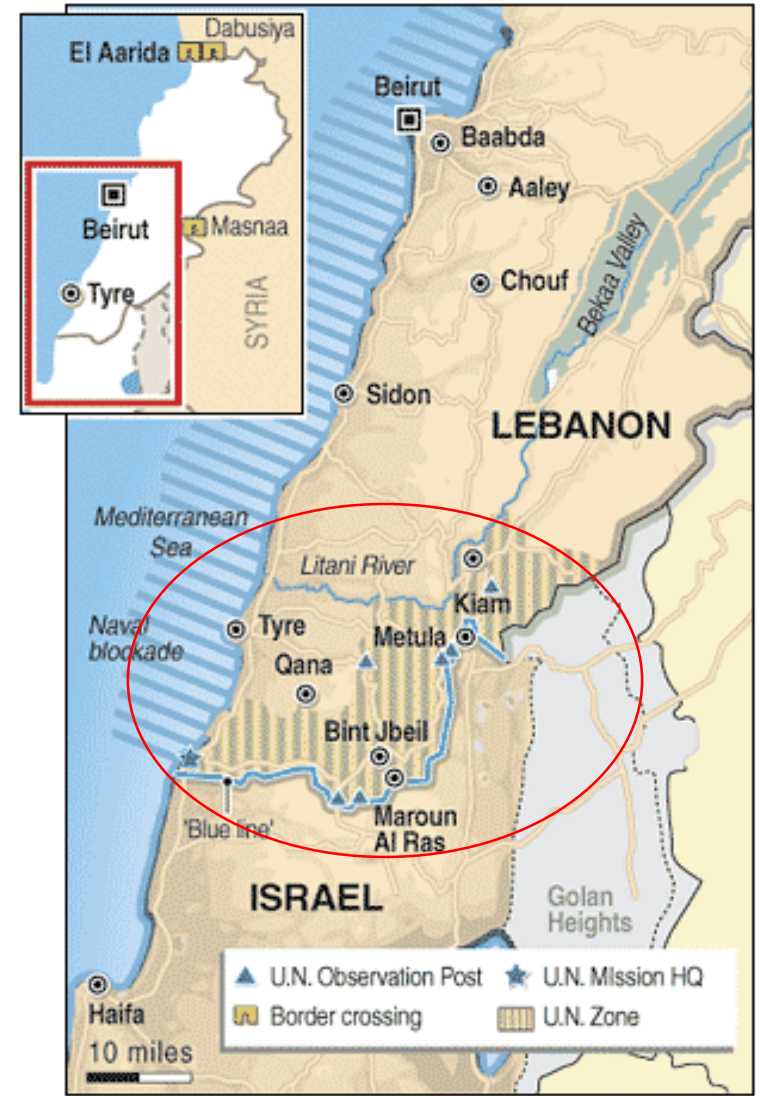
Libanon se stává definitivně bojištěm Izrael - arabského konfliktu. Působí zde již všichni aktéři (Izrael, USA, Sýrie, OOP).

- Pokračují útoky OOP z Libanonského území na Izrael

1978: Izraelská vojenská operace Litani s cílem vytlačit OOP z jižního Libanonu. Následné vytvoření jednotek UNIFIL a jejich rozmístění v jižním Libanonu.

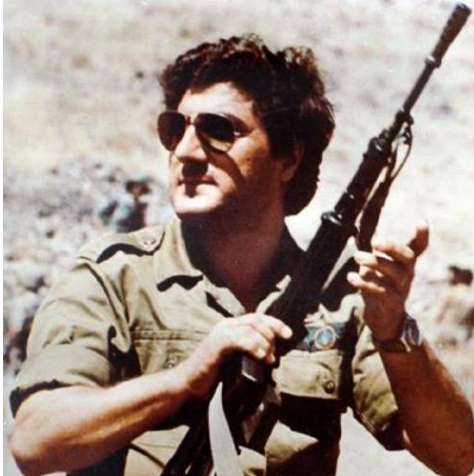
Od roku 1981 OOP opět zahajuje ostřelování izraelských měst, Izrael podniká protiúder zejména proti uprchlickým táborům. S podporou Íránu vzniká hnutí Hizballáh.

Reuters

1982: Izraelská operace „Mír pro Galileu“, v červnu 1982 byl deset dnů ostřelován Beirut. 90% obětí jsou civilisté. Následuje stažení OOP z Libanonu.

Byl zavražděn nově zvolený prezident, proizraelský vůdce falangistů Bašír Džamáíl.

Jako odpověď vnikly falangisté do palestinských uprchlických táborů Sabra a Šatíla a pobily zde 474 mužů žen a dětí.

V dubnu 1983 provádí Hizballáh bombový útok na ambasádě USA v Bejrutu (63 obětí)

V říjnu 1983 sebevražedné útoky na americkou a francouzskou vojenskou základnu v Bejrútu a Izraelskou základnu v Týru. (241, 58, 60 obětí)

Při odvetném útoku na vůdce Hizballáhu ajatolláha Fadlalláha umírá 80 lidí, Fadlalláh však uprchl.

Hizballáh („Strana Boží“)

Politicko - militantní organizace libanonských šíitů

Založen 1982, hlavním sponzorem je Írán.

Vojenské křídlo uskutečňuje násilné akce vůči Izraeli
Civilní část hnutí provozuje nemocnice, školy a různé sociální aktivity

Od 90. let probíhá určitá moderace hnutí

Ve volbách 2005 získal 23 křesel ve 128 členném parlamentu,
nyní 13 křesel.

1989: Taifská dohoda

- změna politického systému.
- omezení privilegovanosti maronitských křesťanů, zrovnoprávnění muslimů.
- základ pro odchod syrských jednotek. (2005)
- celkový počet obětí občanské války 44 000 – 100 000.

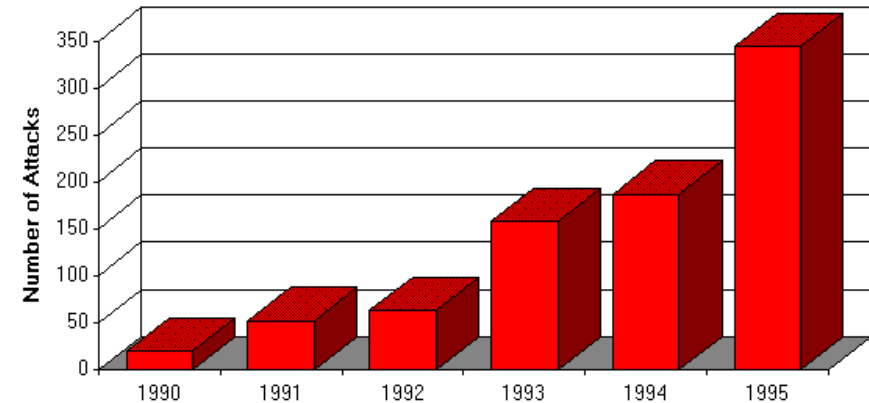
1996: Izraelská operace Hrozny hněvu zaměřená proti Hizballáhu. Ostřelování Izraele kaťušemi.

2000: Stažení všech izraelských jednotek. Území však okamžitě obsadil Hizballáh.

Spor o území „farmy Šeba“.

The Rise in Hizbullah Attacks, 1990-1995

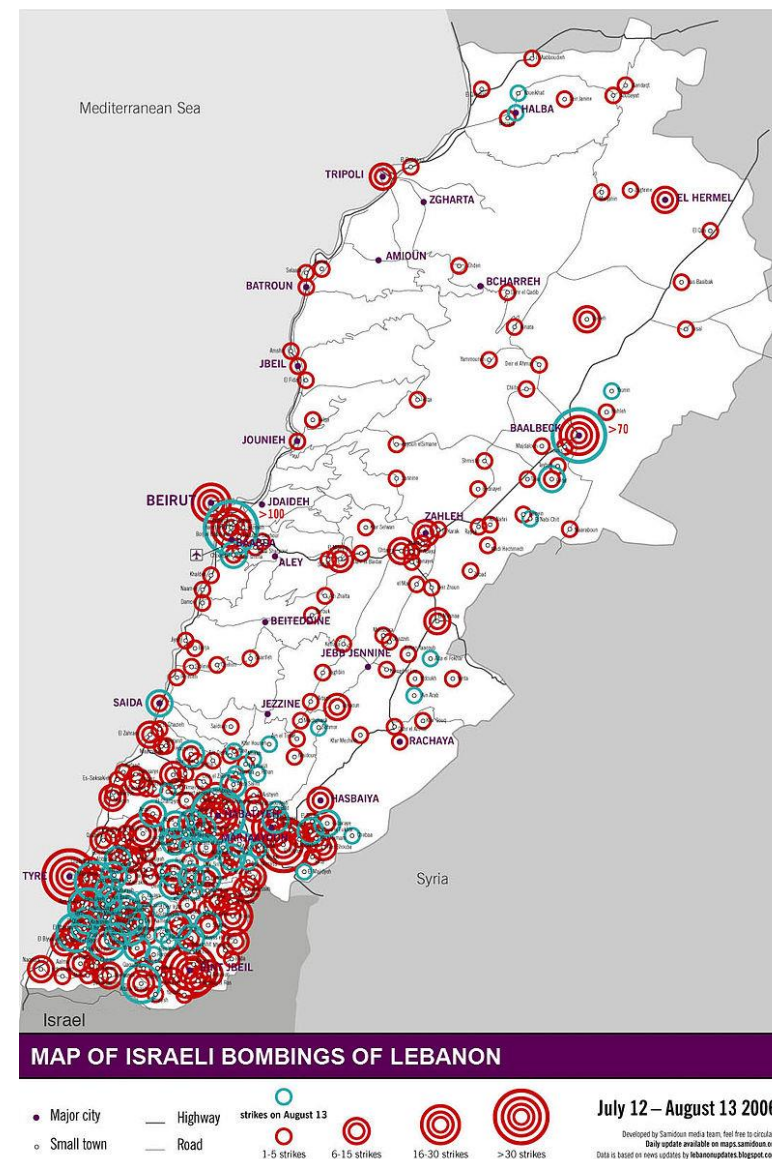
Source: Israeli Foreign Ministry Information Division, Jerusalem

<http://www.iris.org.il>

2006 Hizballáh unesl dva izraelské vojáky a zahájil sérii raketových útoků na izraelská města. V odpovědi na to Izrael zaútočil na města, vesnice, kde se nacházely základny Hizballáhu. Útok byl veden ale i na mosty, silnice, nebo letiště dokonce i na sever od Bejrútu. Ukončen byl v polovině srpna 2006.

Obě strany se považují za vítěze konfliktu.

Konflikt měl zhruba 800 – 1400 obětí. Od té doby nedochází k větším útokům.

Současná situace:

Hluboká ekonomická krize, selhávání veřejných služeb, korupce, rozpad státních struktur, výpadky elektřiny, oligarchizace vládnutí.

Hluboká politická krize. Nemožnost sestavení vlády. V roce 2020 velké protivládní demonstrace. Po výbuchu v bejrútském přístavu v srpnu 2021 ztráta důvěry v politické instituce. Rozpad bezpečnostních složek. Volby plánované na 15.5. byly odloženy na neurčito.

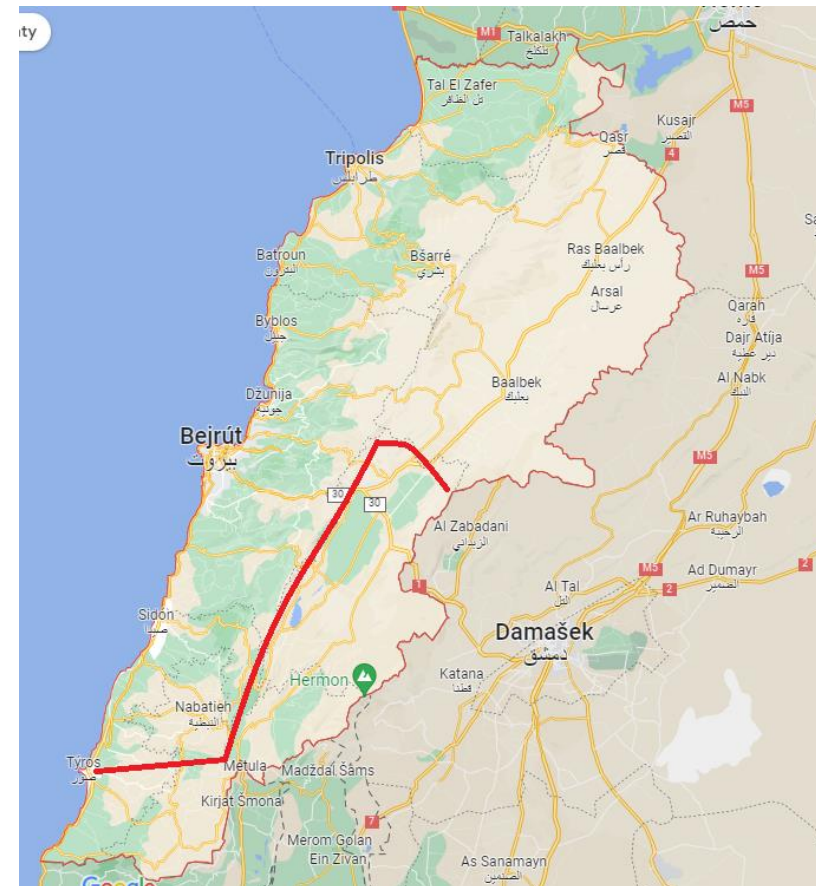
9. 10. 2021 24h blackout. Následné výbuchy sektářského násilí.

Cca polovina obyvatel žije pod hranicí chudoby, nezaměstnanost dosahuje 30%. 80% dodávek pšenice pochází ze zahraničí, z toho 80% z Ukrajiny.

V zemi se nachází cca 1,5 milionu uprchlíků ze Sýrie žijících v extrémní chudobě.

Území jižního Libanonu a údolí Biká je v rukou Hizballáhu, který má v zemi velkou politickou a ekonomickou moc.

Objevují se informace o působení Islámského státu v zemi a konfliktu mezi IS a Hizballáhem.

Lebanon says it thwarted Islamic State suicide bomb plot on Hezbollah stronghold

Interior minister says Palestinian men in Lebanon were recruited to carry out attack to 'pay homage' to leader killed in US raid last month; details revealed after undercover op

By [AFP](#) and [TOI STAFF](#)

23 February 2022, 2:57 pm |

ANALYSIS

The Islamic State Is Capitalizing on Lebanon's Economic Collapse

A growing number of Lebanese men are deciding their best hopes lie with jihadis next door.

By [Anchal Vohra](#), a columnist for *Foreign Policy* and a freelance TV correspondent and commentator on the Middle East based in Beirut. FP subscribers can now receive alerts when new stories written by this author are published. [Subscribe now](#) | [Sign in](#)

Zdroje tištěné:

ČEJKA, Marek. Izrael a Palestina: minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu. 4., aktualizované vydání. Brno: Barrister & Principal, 2015. ISBN 9788087474907.

MARSHALL, Tim. V zajetí geografie: jak lze pomocí deseti map pochopit světovou politiku. Přeložil Jan PROKEŠ. V Praze: Rybka Publishers, 2018. ISBN 9788087950494.

LEWIS, Bernard. Dějiny Blízkého východu. Přeložila Milena PELLAROVÁ, přeložila Zuzana ROUSOVÁ. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 1997. Dějiny států. ISBN 8071061913.

NOLTE, Ernst. Islamismus: třetí radikální hnutí odporu. Přeložila Iva KRATOCHVÍLOVÁ. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2018. ISBN 9788073254346.

Zdroje elektronické:

Real GDP growth: Annual percent change. International Monetary Fund [online]. Washington, DC: International Monetary Fund, 2021 [cit. 2022-04-15]. Dostupné z:
https://www.imf.org/external/datamapper/NGDP_RPCH@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD/LBN

Lebanon: Lebanon after independence. In: Encyklopaedia Britannica [online]. Chicago (IL): Britannica Group, 2022 [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Lebanon/Lebanon-after-independence>

Lebanon. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 2022 [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/Lebanon>

Lebanon says it thwarted Islamic State suicide bomb plot on Hezbollah stronghold. *The Times of Israel* [online]. 23. 2.2022 [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: <https://www.timesofisrael.com/lebanon-says-it-thwarted-islamic-state-suicide-bomb-plot-on-hezbollah-stronghold/>

VOHRA, Anchal. The Islamic State Is Capitalizing on Lebanon's Economic Collapse. *Foreign Policy* [online]. Washington, DC: FP Group, 21. 2. 2022 [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: <https://foreignpolicy.com/2022/02/21/the-islamic-state-is-capitalizing-on-lebanons-economic-collapse-2/>

UNHCR Lebanon Operational Factsheet. UN Refugee Agency [online]. Ženeva, Leden 2022 [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: <https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/UNHCR%20Lebanon%20Fact%20Sheet%20-%20January%202020.pdf>

Hezbollah. In: *Uppsala Conflict Data Program: Department of Peace and Conflict Research* [online]. Uppsala: Uppsala University, 2015 [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: <https://ucdp.uu.se/actor/366>

War in the breadbasket: The impacts of the war in Ukraine on food security and stability in Lebanon. In: <https://www.sipri.org/> [online]. Stockholm: Stockholm International Peace Research Institute, 2022 [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: <https://www.sipri.org/commentary/blog/2022/war-breadbasket-impacts-war-ukraine-food-security-and-stability-lebanon>

MADDAH, Meray. Political Participation in Lebanon: A Look into Emerging Political Movements. LSE's Middle East Centre Blog [online]. Londýn: London School of Economics and Political Science, 20. 9. 2021 [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: <https://blogs.lse.ac.uk/mec/2021/09/20/political-participation-in-lebanon-a-look-into-emerging-political-movements/>

Filmy a dokumenty k tématu:

Waltz with Bashir. In: *Youtube* [online]. Dublin: Google Ireland Limited, 2020, 2008 [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: <https://youtu.be/O9h7vIJ3Bik>

Lebanon Civil War 1976: The Agony of Lebanon, This Week, 1976. In: *Youtube* [online]. Dublin: Google Ireland Limited, 2013, 1976 [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: <https://youtu.be/0NWwuElsiZk>

BEFORE THE MASSACRE: (Beirut, 1982). In: *Youtube* [online]. Dublin: Google Ireland Limited, 2016, 1982 [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: <https://youtu.be/9437Yn80NTw>

AFTER THE MASSACRE: (Beirut, 1983). In: *Youtube* [online]. Dublin: Google Ireland Limited, 2018, 1983 [cit. 2022-04-15]. Dostupné z: <https://youtu.be/8mBPplfb1FE>